

EKSKLUSIVNO:

GOVOR DRAŽENA BUDIŠA NA SJEDNICI VELIKOG VIJEĆA HSLS-a ODRŽANOJ 7. SRPNJA 2001.

Pripremio Neven Šantić

Dame i gospodo, zadnja sjednica Velikog vijeća (VV) održana je 3. ožujka 2001., pa se ovo izvješće odnosi na razdoblje od 3. ožujka o.g. do danas. I ovoga puta sastavili smo kronologiju svih važnijih zbivanja koja se tiču HSLS-a na 43 stranice. Svatko od vas može provjeriti iz ove kronologije, ono što ga zanima i ovdje, a ona se pohranjuje u stranci da bi se registrirali pojedini događaji u kojima je naša stranka sudjelovala.

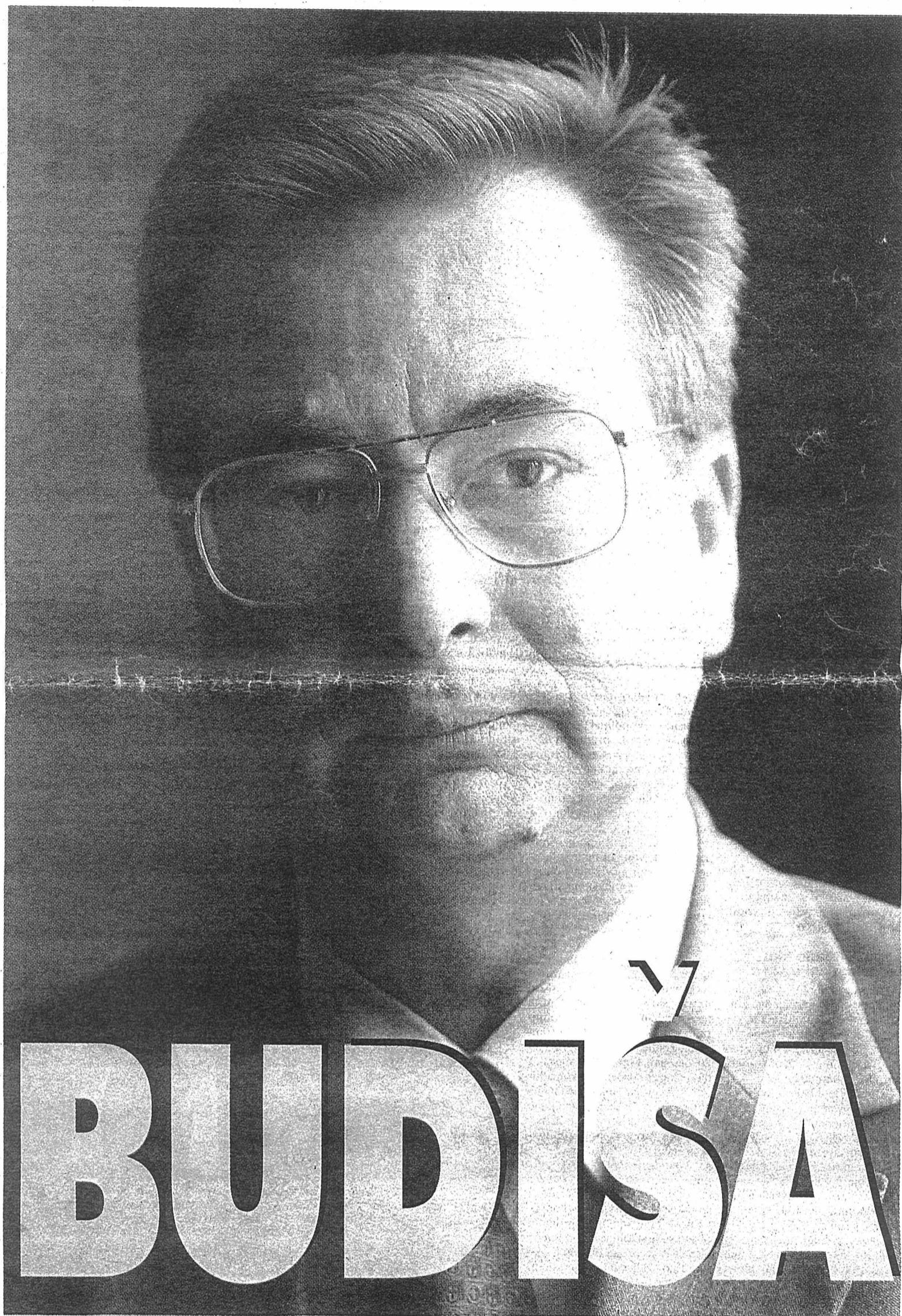
Na početku ovoga izvješća obavestiti ću vas da je od zadnje radne sjednice VV-a u stranku upisano 568, a ispisalo se 23 članova. Mi imamo 294 ogranka, ali broj ogranka koji posjeduju upis u registar, dakle registriranih ogranka je 222, to znači da se relativno veliki broj ogranka još nije registrirao iako je osnovan. U ovom trenutku 11 predmeta je u postupku, pa apeliram na predsjednike županijskih vijeća (ZV) da potaknu naše ogranke koji se još nisu upisali u registar da to naprave što prije. U registru, u bazi podataka članstva HSLS-a imamo zapisano 20.125 članova. To međutim nije realna brojka jer stalno radimo reviziju članstva i izdajemo iskaznice. Tako smo od 3. siječnja 2001. do danas izdali 1492 iskaznice i taj posao se dobro obavlja i mislimo da ćemo uskoro imati posve očišćenu našu bazu podataka i da će otpasti opravdani prigovori koji su se godinama upućivali središnjici stranke da se kasni i s čišćenjem baze podataka i s izdavanjem iskaznica našim članovima. Mislim da možemo biti zadovoljni načinom na koji se radi u pogledu evidencije članstva, a i činjenicom da se oko 500 novih članova upisalo u HSLS u ova četiri mjeseca. To je po prilici onakav trend porasta upisa članova u HSLS kakav smo imali u protekle dvije godine.

EU nema jasnou koncepciju rješenja na jugoistoku Europe

Ovo izvješće o radu HSLS-a odlučio sam podijeliti na nekoliko cjelina. U prvom dijelu govorit ću o međunarodnom položaju Hrvatske i u sklopu toga nešto i o odnosima Hrvatske s Haškim sudom. Druga tema će biti gospodarska situacija u Hrvatskoj, treća tema je funkcioniiranje pravne države, četvrta lokalni izbori i njihovi rezultati, peta koalicije na lokalnoj razini, šesta odnosi među strankama šestorka, odnosno petorke i sedmo problemi u funkcioniranju HSLS-a. Naravno da bi se moglo izdvojiti još puno više teme u ovom izvješću, ali mislim da je sedam dosta. Naravno da ćete vi u raspravi, prepostavljam, proširiti sadržaj ovoga i da se nećete ograničiti samo na ono što je sadržaj ovoga izvješća.

Od naše zadnje sjednice završeni su pregovori o stabilizaciji i pridruživanju. To je svakako jedan krupan korak u približavanju Hrvatske europskim integracijama, međutim još se uvijek oko pitanja integracije Hrvatske u euroatlanske asocijacije postavlja puno pitanja. Jedno je nedvojbeno u hrvatskoj javnosti, među hrvatskim političkim strankama, da je to jedina perspektiva naše države. No pri tome se postavlja niz pitanja i otvaraju se mnogi problemi, a jedan od osnovnih je jesmo li se mi izborili za individualni pristup, ako jesmo da li je to samo zapravo formalizirano s nekoliko rečenica ili je to stvarna koncepcija EU i što u kontekstu toga znači, primjerice, najavljivanje za proljeće iduće godine konferencije o jugoistoku Europe. Dakako i

Nastavak na idućoj str.

Tomislav MILETIĆ

ZAŠTO BUDIŠIN GOVOR U NAŠEM LISTU

Dva su razloga zašto je redakcija Novog lista odlučila u cijelosti objaviti govor Dražena Budušića, tadašnjeg predsjednika HSLS-a, na zatvorenoj sjednici Velikog vijeća stranke održanoj 7. srpnja 2001. godine. Prvi je taj što su neki mediji koji su došli u posjed materijala o kojem je riječ iz njega izdvojili određene citate, a koji su izvan konteksta u koji su stvarno smješteni u

javnosti zazvučali bitno drukčije od onoga što je Budušić htio kazati. I drugo, Budušić govor nije isključivo bio vezan za raspravu o izručenju hrvatskih generala Haškom suđu, kako se dosad pretpostavljalo, nego zadirne u sva važna pitanja hrvatske aktualne politike koja nisu zastarjela ni nakon tri i pol mjeseca koliko je proteklo od govora. Točnije, ovaj govor svojevrsna je vivisekcija problema s kojima je suočena vladajuća koalicija, dakako promatrano iz ugla

HSLS-a, odnosno njegovog tadašnjeg predsjednika kojeg brojne stranačke organizacije ponovno žele vidjeti na njegovu čelu. Prema tome, dovoljno je razloga da mimo uobičajenih novinskih pravila uz privolu Dražena Budušića objavimo ovaj poduzi govor u cijelosti, prepustajući hrvatskoj javnosti da ga iščitava i iz njega izvlači zaključke bez nametnutih sugestija u odlomcima istrgnutim iz konteksta. Naravno, prema teksta je redakcijska.

HSLS kao stranka centri orbiti bilo k

Budiša: Slab izborni rezultat u Zagrebu je bitno pokvario image naše stranke

Nastavak sa str. 11.

da na međunarodni položaj naše zemlje utječe ne samo to što mi unutra napravimo i što napravimo na međunarodnom planu, nego ukupna situacija u regiji. Paradoksalno je, ali istinito, da se Makedonija koja je prva u regiji potpisala sporazum o pridruživanju i stabilnosti, evo našla u ovoj tragičnoj situaciji. Moje je mišljenje da EU i međunarodna zajednica u cijelosti nemaju jasnu konцепциju o tome kako riješiti probleme na jugoistoku Europe od Makedonije do Kosova, odnosa Srbije i Crne Gore, ali jednako kako se nositi i s problemima u BiH. U svakom slučaju treba odati priznanje našim pregovaračima koji su te pregovore o aranžmanu o stabilnosti i asocijaciji vodili dobro.

Propusti Vlade oko Piranskog zaljeva

Od vanjskopolitičkih tema spomenutih još dvije, jedna koja je postala aktualna u zadnje vrijeme, a jedna koja je trajno aktualna, ali mislim da i o njoj trebamo nešto reći i ovom prigodom. To je napredak odnosa sa susjednom Republikom Slovenijom. Naši su pregovarači postigli načelan sporazum o rješavanju problema NE Krško i tu su sa svojim prijedlozima posebnu ulogu imali i naši članovi i kako sada stvari stoje potpisivanje sporazuma o takoj krupnom problemu je pred vratima. Postoji kompromisno rješenje oko problema Ljubljanske banke, no ja nisam dovoljno kompetentan da bih mogao suditi o tome, ali mogu reći, naravno da se kompromis postiže tako da se s udaljenim pozicijama pronalazi srednje rješenje.

Odbacivanje IDS-a

HSLS nije bio za izbacivanje IDS-a iz koalicije. Meni je bila čudna ta lakoća s kojom su se uz sve razloge i razmire odrekli jedne političke stranke iz koalicije. Dakle suprotno nekim ocjenama koje su se čule da je bio ustupak naših koaličijskih partnera HSLS-u, HSLS nije bio za to.

Treći problem je problem granica s Republikom Slovenijom, a to još uvijek vidim kao otvoreno pitanje i moram ovdje izraziti nezadovoljstvo činjenicom da je slovenska strana u ovom slučaju postupala posve suprotno u odnosu na našu stranu i na našu Vladu.

Ne ulazeći sada u sadržaj pojedinih prijedloga oko rješenja pitanja Piranskog zaljeva moram naglasiti da je politička metodologija slovenskog premijera Drnovšeka bila posve suprotna onome što smo mi napravili. On je za slovensku koncepciju najprije pridobio vode oporbenih stranaka Slovenije i to Janšu i Peterleu, kada je dobio suglasnost od vodećih ljudi oporbe onda je došao u svoju stranku, odnosno u koaliciju s čvrstom političkom pozicijom i oni su na taj način, već se sada to može reći, oko krupnih pitanja uspostavili nacionalni konsenzus i realno je očekivati da će samo dvije ili tri manje radikalne desne političke stranke biti protiv potpisivanja sporazuma s Hrvatskom. Kod nas se išlo suprotim smjerom, a to znači da nije zajednički definirana, niti među političkim strankama koalicije, strategija za rezgovore oko Piranskog zaljeva, a da ne kažem da se nisu konzultirali oko toga ni predstavnici oporbenih stranaka. Mislim da je to propust, mislim da nije nedoknadiv propust, i da bi ubuduće trebalo raditi na taj način da se u Hrvatskoj oko tog pitanja postigne maksimalan konsenzus jer to nije pitanje, naravno, jedne stranke premda vlast snosi odgovornost. Ja ne bih ovom prilikom ulazio suda u tehnička, praktična pitanja koja ostaju otvorena oko Piranskog zaljeva, to bi nas daleko odvelo, ako bude zanimanja od članova VV ja vas onda mogu obavijestiti o tim pozicijama koje su sada definirane kao različite varijante pregovaračkih pozicija jedne i druge strane.

Aktivnije politički prema BiH

Tu su onda odnosi s našom susjednom državom BiH i sa zadovoljstvom konstatiram da je naš veleposlanik g. Vrbović po općem sudu u sarajevskoj sredini od svih, kako od svih hrvatskih grupacija tako i od svih političkih čimbenika, vrlo dobro primljen i da je on započeo dobro raditi svoj posao. Ono što bi bio naš apel Vlad RH, a na temelju razgovora koje sam vodio u zad-

jugoistočna Europa, mislim da se tako to odnosi i na BiH. Ono što je pozitivno da su se političke straže tamo počele smirivati i da su Hrvati iz HDZ-a, kada su se našli ispred zida, ipak počeli vraćati i vratili su se zapravo u institucije političkog sustava.

U Haagu sjedi nevin čovjek sa 45 godina robi

Naravno tu dolazimo sada na najvažnije pitanje u ovom trenutku, a to je Haag. Hrvatska ima Zakon o suradnji s Haagom, Hrvatska ima Rezoluciju o suradnji s Haagom, Hrvatska ima zaključke Vlade RH o suradnji s Haagom i Hrvatska je imala jedan uspješan razgovor, prije dva ili tri mjeseca, vodećih ljudi hrvatske politike s Carlom del Ponte i Tužiteljstvom. Iz tih razgovora smo razabrali da Haški sud odustaje od načela progona ljudi po zapovjednoj odgovornosti. To su hrvatska javnost i mi u HSLS-u pozdravili.

Ako bi se hrvatski politički život i to smatram važnom političkom porukom, odvijao u dva politička bloka, onda dame i gospodo krajnja konzekvenca podijeljenog hrvatskog političkog bloka je povratak desnice sutra nakon novih izbora. Ako bi se hrvatski politički prostor podijelio na Ijevicu i desnicu, desnica će pobijediti, a ne Ijevica. I zato je naša odgovornost da se nikad ne svedemo na orbitu bilo koje stranke ostajući lojalan član naše koalicije

Velika odgovornost HSLS-a kao političke stranke centra - Dražen Budisa

sutra prodajemo hrvatske proizvode na Zapadu mali i da se mi moramo orijentirati na ona tržišta koja smo izgubili kada se raspala bivša država, a tu je BiH pred vratima. Da ne spominjem u ovoj prilici nacionalne razloge i ne bih u ovom trenutku govorio o unutarnjim političkim prikljukama u BiH, jedino bih rekao, citirajući Kleina, da ona po prijaci sliči pacijentu nad kojim se okupilo nekoliko liječnika u konziliju, a nitko ne zna terapiju, svi se slažu da se pacijentovo stanje pogoršava i jednako kao što se to odnosi na međunarodnu zajednicu kada je u pitanju.

Vi ćete to učiniti prema vlastitoj procjeni i vlastitom shvaćanju političke odgovornosti.

Problem državnih financija

Mi doista, premda to hrvatska javnost slabo raspoznaće i slabo honorira, bilježimo u gospodarskom životu Hrvatske niz pozitivnih rezultata. Pri tome mislim na porast industrijske proizvodnje koji je značajan, na porast izvoza, na porast opsega trgovine, na stabilnu kunu, inflaciju koja se drži pod kontrolom, solidne rezerve u Narodnoj banci, relativno dobar kreditni reiting i

prema najnovijim podacima zaustavljen rast nezaposlenosti u Hrvatskoj u cijelosti, premda oko toga postoje različite interpretacije, ali u svakom slučaju u nekoliko županija, Medimurje, Istra, Grad Zagreb, Zagrebačka županija, već nekoliko mjeseci, ako su ti podaci točni. Za Medimurje znadem da su točni, već skoro godinu dana bilježimo rast zaposlenih. Moja je medutim procjena da u Hrvatskoj u cijelosti na jesen nećemo imati ovakvu pozitivnu sliku o zaposlenima u cijelosti jer je ovo povećanje zaposlenosti u zadnja dva mjeseca sezonsko i očekujem da ćemo se na jesen suočiti, po prilici, sa situacijom da ćemo morati konstatirati da u tom pogledu još nismo učinili ono što je bio naš plan, i što je bio naš program.

Glavni problem s kojim se danas suočavamo je da je problem državnih financija i to su dvojbe pred Vladom, pred svim političkim strankama, uoči rebalansa državnog proračuna u rujnu, vjerojatno u rujnu ili u listopadu, kako riješiti činjenicu da u našem proračunu nedostaje oko 3,5 milijardi kuna, kako namaknuti taj deficit, a kako sačuvati političku stabilnost i socijalni mir. Dobra je stvar u ovim okolnostima u kojima smo se našli, da je Hrvatska za 500 milijuna eura prodala 15 posto dionica HT-a Deutsche Telekomu i još se zadužila s obveznicama od 250 milijuna eura. To nas je na neki način izvuklo iz doista dramatične situacije u kojoj se našla Hrvatska s obzirom na činjenicu da smo, ovo je vrlo bitno, unatoč tome što hrvatska javnost to ne percipira, povećali socijalna davanja u 2000. godini u odnosu na 1999. godinu za oko 5 milijardi kuna. Veliko je pitanje koje se postavlja pred nas kako izići iz ove situacije, ali rješenja koja se predlažu, a koja još nisu niti definirana, nisu usuglašena, a to je restrikcija u pogledu na knakada porodiljama, a uz ostavljanje dječjeg doplatka i mirovina.

Vrijeme za radikalni rez

Prema nekim procjenama, ako se u to ide opet se neće ostvariti značajnije pokriće tega deficitu uz smanjenje izdataka dalje za Ministarstvo unutarnjih poslova i obrane ili se nalazimo pred zapravo situacijom da se napravi, sada kada se nije napravilo na početku, a vjerujem nije ni moglo jer se nije znalo, radikalni rez kako bi Hrvatska počela doista ostvarivati ono što je zapisano ne samo u politici Novoga smjera, nego i u novoj strategiji pod ravnjanjem zamjenika premijera da bi Hrvatska u idućem razdoblju udio javne potrošnje u bruto proizvodu smanjila na ispod 40 posto. Moje je mišljenje da je ovo trenutak za taj potez. Ako ga budemo čekali približavati ćemo se izborima i napraviti ćemo nepopularne mjere uoči izbora. Ali, naravno da se ovdje postavlja pitanje i političke odgovornosti jer je naš proračun krivo koncipiran, krivo izračunat, podjećam vas na to da je Ministarstvo osnadarstva uno-

ra nikada u oje stranke

zoravalo da je nerealno očekivati prihod od prodaje javnih poduzeća od 12 milijardi kuna, pa je onda poručivano ministru, nije na tebi da to govorиш, na tebi je da prodaš i da daš novac, a sada smo svjesni da je to bilo nerealno kao što je bilo iznad

Nezadovoljni rezultatima lokalnih izbora

Dame i gospodo, mi smo ovdje pripremili sve što smo mogli o izbornim rezultatima, ja ih čitati neću, dát éu nekoliko ocjena. Prva je da je HSLS postigao relativno slab rezultat, ispod naših očekivanja. Mi u ovom trenutku još ne možemo točno izračunati, možemo tek za 15-tak dana kada Izborne povjerenstvo pošalje sve zbirne rezultate svih stranaka, ali se može reći da je na županijskoj razini taj rezultat oko 7 posto.

Komplicirana je situacija i to što smo u nekim sredinama išli u koalicije, drugo što se promjenio broj vijećnika u županijama, gravdovima i općinama. HSLS u ovom trenutku ima 538 vijećnika, to je za 30 vijećnika više nego što je imao prije izbora. Po toj osnovi mi bismo trebali biti zadovoljni. Činjenica je da smo mi i po redoslijedu stranaka na lokalnoj razini sačuvali onu poziciju koju smo imali, mi smo po broju vijećnika na lokalnoj razini bili četvrti stranaka i ostali smo četvrti stranaka, ali smo po broju zastupnika na državnoj razini treća stranaka, a po rezultatima na lokalnoj razini četvrti. U cijelosti mi ne možemo biti zadovoljni s tim rezultatom, nezadovoljni smo s njime iako taj rezultat ne odudara bitno od svih anketa koje su radene nekoliko mjeseci prije izbora, pa i onoj kojoj smo mi uvek najviše vjerovali, a to je anketa IRI-ja gdje je medju ukupnom biračkom massom, ukupnim biračkim tijelom HSLS-u davano 8 posto glasova, a kod onih anketiranja gdje su se ispitivali samo odlučno opredijeljeni birači nešto više od toga – 10 posto.

Koju su razlozi ovakvog rezultata HSLS-a? Ja bih najprije to rekao ne kao opravdanje našeg rezultata, da su političke stranke u cijelosti doživjele određeni poraz, jer kako drukčije ocijeniti činjenicu da preko 50 posto građana RH nije našlo za potrebno da izade na izbore. Zanimljivo je da ta činjenica niti zabrinjava dovoljno, a niti je ona u hrvatskoj javnosti prisutna. Ja ču vam kao zanimljivost reći da sam nedavno razgovarao s nekom engleskim laburistima koji su zabrinuti zbog činjenice što je 60 posto Britanaca izšlo na izbore, iako su oni (laburisti) osvojili (72 posto?).

Izborna apstinencija porazna za vladajuću koaliciju

Dakle mi se moramo suočiti s

Ortynskom milost, Zoriću kazna

Slučaj Hrvoja Zorića, poručujem vam članovi iz izvršne vlasti, zamjenike premijera, ministri, mora se riješiti. Ova stranka ne smije glasovati za novog ministra pravosuda dok se taj slučaj ne razriješi. Ja jesam da se postavlja pitanje odgovornosti, ali mi tu moramo onda biti načelnici, molim vas, moramo biti načelnici, ne može Radovan Ortynski prolaziti s opomenom, a Hrvoje Zorić će s nogom u jednu stvar. Mi moramo čuvati dostojanstvo svakog čovjeka i dostojanstvo naših ljudi i to je ono što prepoznajemo kao nastavak one prakse u 12 godina postojanja ove stranke. Bezbroj puta ste na sjednicama ovoga vijeća slušali ono što se našim članovima dogadalo za vrijeme HDZ-ove vlasti, da mi doživimo danas kada smo koaliciski partner na vlasti da se sudbina jednog zastupnika iz HSLS-a rješava na ovaj način bez razgovora, to je zapravo nedopustivo. Vodite računa članovi izvršne vlasti, nema nikoga od vas koji je veći od Hrvoja Zorića i ne možete okrenuti glavu, vi morate riješiti taj problem. Ja sam ga pokušao riješiti, ali on ne može čekati disciplinsku komisiju koja ne postoji i niti u svojoj županiji ostati osramotjen.

Slučaj Bulićić

Napominjem da ovdje među nama sjedi predsjednik ogranka Splita koji je bio osramotjen u izbornoj kampanji u glasilu koje tobože nije bilten. Na cijeloj stranici uoči izbora prikazan je kao kriminalac, a njemu je takoder sud obustavio postupak jer se pokazalo da je nevin u tom slučaju. Govorim o Bulićiću, ne znam da li to znate da je taj postupak nakon izbora obustavljen i da je Bulićić oslobođen bilo kakve odgovornosti.

Krupna odluka o izručenju Ademija i Gotovine

Ispričavam se članovima Malog vijeća HSLS-a zbog toga što njima ovaj prijedlog da se glasuje o izručenju Ademija i Gotovine nisam iznio sinoć na sjednici MV, zapravo sam do njega došao nakon sjednice MV i nakon što sam dobio informaciju od premijera Račana o tome kako su protekli razgovori s Carlotom del Ponte. Mi danas u 14.00 sati imamo sjednicu Vlade na kojoj će biti i predsjednici stranaka. Jučer u razgovoru s premijerom dao sam mu do znanja da svoj dolazak, pa i dolazak drugih predsjednika na sjednicu Vlade, prije svega shvaćam kao priliku da dobijem punu informaciju o sadržaju jučerašnjih razgovora da bismo onda mogli donositi i odluke. Kako se ovdje radi o vrlo krupnim odlukama ja kao predsjednik stranke ne bih mogao preuzeti na sebe da tu odluku donosim u ime HSLS-a, a mislim da se radi o jednoj takvoj delikatnoj situaciji da bi to teško na sebe moglo prihvati i MV HSLS-a, tim više što je to tijelo većinom i izabranu na moj prijedlog kao predsjednika stranke. Zato bih predložio da mi danas, prije sjednice Vlade, organiziramo tajno glasovanje članova VV, tajno izjašnjavaće s vrlo jednostavnim pitanjem, da li je VV HSLS-a za to da se izručuju hrvatski generali.

Napominjem ako bi VV prihvatiло ovu točku dnevnog reda, to bi bio rezultat tajnog glasovanja.

Napominjem da Vlada i bez članova HSLS-a može donijeti tu odluku, a ja kao predsjednik stranke ne bih mogao danas na sjednici Vlade iznijeti stav, a da se najviše tijelo stranke i to u tajnom glasovanju zbog toga što je to takovo pitanje koje duboko zadire u niz moralnih i političkih dvojbija i koje ima duboku osobnu dimenziju za svakog člana naše stranke, tako i svakog člana VV, pa bi dakle moj prijedlog bio da se nadopuni dnevni red s ovom točkom. Mi smo jutros u Tajništvu pripremili, tajnica međutim to ne zna, listiće s pitanjem koje je formulirano: Jeste li za to da se izručuju hrvatski generali? Imena nismo pisali iz razloga zbog kojih i sam premijer nije govorio o tim imenima, ali vi već znate o kojim se imenima radi i to nije tajna, to će nam, pretpostavljajući potvrđiti i zamjenik premijera, kojeg bih molio da nam nakon mog izlaganja, koje će se dotaknuti te teme, dade one informacije za koje on misli da ih može dati VV jer je situacija vrlo delikatna. Eto, dakle, to je moj prijedlog za nadopunu dnevnog reda.

U Hrvatskoj nema euroskepticizma

Može se zapravo reći da je Hrvatska jedna od rijetkih zemalja u kojoj, po mome sudu, ne raste euroskepticizam, što je često karakteristika ne samo zemalja koje su u EU nego i za mnoge tranzicijske zemlje. Samo vas podsjećam na rezultate referendumu u Irskoj ili pak nedavno istraživanje javnog mišenja u Poljskoj u kojoj se da-

nas oko 50 posto građana protivi ulaska Poljske u EU što je prije nekoliko godina s obzirom na raspoloženje bilo nezamislivo. Ali ja tvrdim da u Hrvatskoj nismo suočeni s rastom euroskepticizma i da u Hrvatskoj nema ozbiljne političke snage ili stranke koja bi vidjela alternativu u odnosu na našu perspektivu sutrašnjeg ulaska u EU.

Oprez s novom talijanskom vlašću

Spomenut ću još jednu susjednu državu. Kao što znate u Italiji je pobijedila desnica, ali to do ovoga trenutka koliko sam registrirao, nema nepovoljnih posljedica za hrvatsko-talijanske

odnose, međutim tu treba biti na oprezu jer su u novu talijansku Vladu ušli ljudi koji su svojim djelovanjem i izjavama pokazali da su iredentističke orijentacije.

rezultata, da su političke stranke i vlasti i oporbe, a vlasti posebno i u okviru toga posebno HSLS da je preko 50 posto građana RH nije našlo za potrebno da izade na izbore. Zanimljivo je da ta činjenica niti zabrinjava dovoljno, a niti je ona u hrvatskoj javnosti prisutna. Ja ču vam kao zanimljivost reći da sam nedavno razgovarao s nekom engleskim laburistima koji su zabrinuti zbog činjenice što je 60 posto Britanaca izšlo na izbore, iako su oni (laburisti) osvojili (72 posto?).

Izborna apstinencija porazna za vladajuću koaliciju

Dakle mi se moramo suočiti s

činjenicom, sve političke stranke i vlasti i oporbe, a vlasti posebno i u okviru toga posebno HSLS da je preko 50 posto građana RH nije našlo za potrebno da izade na izbore. Zanimljivo je da ta činjenica niti zabrinjava dovoljno, a niti je ona u hrvatskoj javnosti prisutna. Ja ču vam kao zanimljivost reći da sam nedavno razgovarao s nekom engleskim laburistima koji su zabrinuti zbog činjenice što je 60 posto Britanaca izšlo na izbore, iako su oni (laburisti) osvojili (72 posto?).

SDP i vrlo dobar rezultat glavna oporbena stranka HDZ. Uočava se i rast HNS-a koji međutim ni izdaleka nije ostvario onakav izborni rezultat kakav je bio sustavno mjesecima u medijima napuštan po istom onom scenariju kojeg znamemo i od prije.

Koju su to razlozi ovakvog prolaza HSLS-a? Navesti ću tri. Vjerojatno ih ima više, navesti ću ih redoslijedom koji ne mora biti redoslijed po važnosti jer redoslijed po važnosti može svakog slagati, ali ga može teško dokazati. To je politika predsjednika stranke i Malog vijeća, drugo Velikog vijeća, naših zastupnika u

Nastavak na idućoj str.

Budiša na Alki - Moji su stavovi o izručenju generala Haagu poznati

HSLS kao stranka centra nikada u orbiti bilo koje stranke

Nastavak sa str. 12.-13.

Zastupničkom domu, naših članova u izvršnoj vlasti i onda naših članova na lokalnoj razini. Kod pitanja političke odgovornosti mislim da nisam ispuštilog nikoga, ali je sada veliko pitanje u tom sklopu tko i koliko. Svakako pretprijeli smo nekoliko velikih neuspjeha, Zagreb je najveći. Samo da vam kažem jedan podatak da smo mi u Zagrebu ostvarili rezultat kakav smo ostvarili na prošlim izborima to bi i postotak HSLS-a diglo recimo na 11 posto u cijeloj državi i obzirom na broj birača u Zagrebu. Slab izborni rezultat u Zagrebu je bitno pokvario ne samo image naše stranke nego i račun kod računanja izbora s obzirom na broj. Zatim Šibenska županija, Zagrebačka županija i Istarska županija gdje više nemamo vijećnika. Ne znam ima li smisla da vam sve čitam, ali vi svi dobro znate kakvi su izborni rezultati.

Protiv ideološke zasukanosti na lokalnim razinama

Što se tiče koalicija, sada prelazimo na petu točku, na lokalnoj razini HSLS se zalagao, pa i ovo VV i MV, da svugde gdje je moguće da se uspostavljuju koalicije sa strankama s kojima surađujemo na državnoj razini. Koliko je nama poznato jedna je samo koalicija, o tome nas je obavijestio predsjednik ŽV, uspostavljena i s drugim strankama, pretkoalicija mislim u Gračacu. Nisam registrirao neku predizbornu koaliciju koja bi izlazila iz tog kraga. Svugde tamo gdje je bilo spremnosti na koaliranje s našim partnerima središnjica stranke je to podupirala, vi ste svi svjedoci toga, i žalila kada do takvih koalicija nije došlo kao npr. u Krapinsko-zagorskoj županiji iako je izgledalo da će i tamo koalicija s koalicijkim partnerom biti uspostavljena. Ovako je na županijskoj razini uspostavljena u dvije županije: Primorsko-goranskoj i Požeško-slavonskoj županiji.

lokalnih političkih tema, a ne uvijek pod nekom kapom velikih nacionalnih i ideoloških pitanja. Ono što je zapravo bila politika HSLS-a od koje smo bili ustuknuli pod pritiskom političke javnosti u više sredine to se sada pokazalo kao politička realnost.

Ne izgubiti vlastiti identitet

Ja vam mogu govoriti na nizu primjera i tu nema razlike između sjevera i juga jer su odnosi s našim koalicijskim partnerom u najjužnijoj Županiji dubrovačko-neretvanskoj solidni, možda bolji nego bilo gdje, a naši su članovi HSLS-a u Medimurskoj županiji zajedno s HSS-om i HNS smatrali da treba napraviti koaliciju koja je izvrsno i do sada radila i nisu sklopili koaliciju sa SDP-om, premda su se naši članovi zalagali da SDP uđe u tu koaliciju, ali ne s onim zahtjevima koje su imali. Tamo župana nismo mogli prepustiti jer smo tamo osvojili najveći broj glasova po pojedinom vijećniku, iako je njihova zajednička lista s HSU-om imala jednog vijećnika više.

Pokazuje se da je Hrvatska različita u političkom pogledu u različitim sredinama i da te razlike postoje među političkim strankama i osim toga da postoji jedan politički razlog koji je vrlo bitan. HSLS kao politička stranca centra ima perspektivu ako pokaže spremnost na političku suradnju sa strankama koje su i ljevice i desnije od nas. Ako bi se hrvatski politički život i to smatram važnom političkom porukom, odvijao u dva politička bloka, a to je danas već tema o kojoj se piše naveliko s naglaskom da je to perspektiva i da tome treba težiti, onda dame i gospodo krajnja konzervativna podijeljenog hrvatskog političkog bloka je povratak desnice sutra nakon novih izbora. To je moja politička procjena. Ako bi se hrvatski politički prostor podijelio na desnicu i ljevicu, desnica će pobijediti, a ne ljevica. I zato naša odgovornost kao političke stranke centra, to pokazuju lokalni iz-

Nadam da će naš prvi koalicijski partner, na temelju izbornog rezultata koji je i za njih skroman, ubuduće imati prema nama drugačiji odnos

Pitanja o gubitku vlastitog identiteta stranke postavljaju se čak u intervjuima potpredsjednicima HSLS-a

nji. U pogledu postizborne suradnje MV se sastalo i usvojilo zaključke u kojima se ponavlja poziv našim ogranicima da uspostavljaju postizborne suradnje s koalicijским partnerima gdje je to moguće i većina je takvih suradnji na terenu i uspostavljena.

Ima međutim sredina od županija do gradova i općina gdje takva suradnja nije moguća. Ona nije moguća zbog karaktera odnosa koji su se tijekom vremena dogodili između vodstava naših stranaka. Split, Šibenik, Slavonski Brod, da spomenem veće gradove, ali i u nekim manjima. Ali moram reći da je na lokalnoj razini zapravo pobijedilo ono načelo kojega se HSLS držao godinama. Kada bi se sada analizirale sve moguće lokalne koalicije koje su stvorene onda bi se pokazalo da nema tih zagrebačkih političkih shema koje se mogu primjeniti na lokalnim razinama i mislim da je to pozitivno i mislim da je to znak slabljenja političkog dogmatizma, ideološke zasukanosti da tako kažem, koja je priječila da se ljudi povezuju na lokalnim razinama oko

bori, to pokazuju i ponovljeni lokalni izbori, jest u tome da se nikada ne svedemo na političku stranku koja će biti u orbiti bilo koje stranke ostajući lojaljan član naše koalicije. Ali mi se danas suočavamo i s pitanjem koje se postavlja izravno haelesovcima, ne bi li bilo pametnije kao političkoj stranci da izgubite vlastiti identitet, i to su postala legitimna pitanja koja se čak u intervjuima postavljaju potpredsjednicima naše stranke.

Opterećeni odnosi sa SDP-om

Što se tiče odnosa sa SDP-om, dame i gospodo, vi znate da je HSLS još dok je bio Županijski dom donio jednoglasnu odluku da idemo skupa sa SDP-om na izbore za Županijski dom. Mi smo oko 4-5 mjeseci čekali na njihov odgovor. Jedan od mojih motiva kada sam predlagao ukidanje Županijskog doma bio je i stranački, a ne samo državni. Ja sam naime bio uvjeren da ćemo mi ostati sami na izborima za Županijski dom. Da smo postigli i dva puta bolji rezultat i da je

lokalnih političkih tema, a ne uvijek pod nekom kapom velikih nacionalnih i ideoloških pitanja. Ono što je zapravo bila politika HSLS-a od koje smo bili ustuknuli pod pritiskom političke javnosti u više sredine to se sada pokazalo kao politička realnost.

Ne izgubiti vlastiti identitet

Ja vam mogu govoriti na nizu primjera i tu nema razlike između sjevera i juga jer su odnosi s našim koalicijskim partnerom u najjužnijoj Županiji dubrovačko-neretvanskoj solidni, možda bolji nego bilo gdje, a naši su članovi HSLS-a u Medimurskoj županiji zajedno s HSS-om i HNS smatrali da treba napraviti koaliciju koja je izvrsno i do sada radila i nisu sklopili koaliciju sa SDP-om, premda su se naši članovi zalagali da SDP uđe u tu koaliciju, ali ne s onim zahtjevima koje su imali. Tamo župana nismo mogli prepustiti jer smo tamo osvojili najveći broj glasova po pojedinom vijećniku, iako je njihova zajednička lista s HSU-om imala jednog vijećnika više.

Pokazuje se da je Hrvatska različita u političkom pogledu u različitim sredinama i da te razlike postoje među političkim strankama i osim toga da postoji jedan politički razlog koji je vrlo bitan. HSLS kao politička stranca centra ima perspektivu ako pokaže spremnost na političku suradnju sa strankama koje su i ljevice i desnije od nas. Ako bi se hrvatski politički život i to smatram važnom političkom porukom, odvijao u dva politička bloka, a to je danas već tema o kojoj se piše naveliko s naglaskom da je to perspektiva i da tome treba težiti, onda dame i gospodo krajnja konzervativna podijeljenog hrvatskog političkog bloka je povratak desnice sutra nakon novih izbora. To je moja politička procjena. Ako bi se hrvatski politički prostor podijelio na desnicu i ljevicu, desnica će pobijediti, a ne ljevica. I zato naša odgovornost kao političke stranke centra, to pokazuju lokalni iz-

Nadam da će naš prvi koalicijski partner, na temelju izbornog rezultata koji je i za njih skroman, ubuduće imati prema nama drugačiji odnos

Afirmacija pojedinaca u HSLS-u

Kada bismo pošli od pretpostavke da je politika središnjice i politika naših članova u izvršnoj vlasti ili djelovanje naših zastupnika presudno utjecalo na lokalne rezultate u sredinama, mi ne možemo objasniti tom logikom političku činjenicu da smo u jednoj općini iste županije osvojili 80 posto, a u drugoj općini 2 posto. Slično biračko tijelo u jednoj županiji, takva oscilacija postaje ono što je karakteristično za ove izbore, a to se često čuje da birači nisu glasali za HSLS nego su glasali za osobu i to kao kritiku. Ja to gledam drukčije. Ova je država jaka onoliko koliko ima snažnih pojedinaca i ona je politička stranka jaka onoliko koliko ima snažnih pojedinaca. I to nije naš nedostatak nego je naša prednost i to trebamo njegovati jer je u ovoj stranci svatko imao politički prostor i mora ga imati i ubuduće, da se iskaže bez steg, bez ograničavanja, nekada i preslobodno da se afirmira u hrvatskoj javnosti kao osoba, i to se u HSLS-u, sa zadovoljstvom konstatiram, i dogodilo tako da se sada pokazalo da je nekoliko relativno mladih ljudi u našoj stranci ostvarilo izvanredne rezultate i ja mislim da je to svakako veliki uspjeh HSLS-a. Oni su se razvili kao dobri političari, ljudi s karizmom i s ugledom, nikome u tom pogledu u HSLS-u nije bilo tjesno i nikada HSLS nije vodio politiku koja bi taj proces zaustavljala, nego obrnuto. Može se reći da je to bila naša trajna orijentacija da se upravo vodi ta politika koja će afirmirati naše članove koji su sada postali ne samo značajne figure u svojim sredinama nego i na nacionalnom planu, ali nemojte sada još inzistirati da ih nabrajam jer kod nabranja uvijek je problem imena zadnje dvojice.

dolazi inspekcija iz Ministarstva pravosuđa u KPD Lipovici gdje je on godinama radio kao direktor, radi njegovih tobožnjih kršenja određenih propisa i nakon što se on očituje na to zašto ga optužuju, oni mu iz torbe vade rješenje o udaljenju s dužnosti da bi nakon dva dana bio doveden u položaj da ga legitimiraju na vratima firme u kojoj je proveo deset, jedanaest godina. Ja vas pitam, vas članove Vlade, da li se može dogoditi da se ovako nešto dogodi našem kolegi iz SDP-a koji je zastupnik, a da se prije toga ne obavijeste ministri te stranke i da se o tome ne razgovara. Kakav Radovan Ortynski, iz perspektive HSLS-a, tko je Radovan Ortynski da se njemu daju popusti sa zadnjom opomonom, a da se ovaj čovjek dovodi u takvu po-

nižavajuću situaciju, a naši ljudi okreću leđa od toga. Po prilici se ovako rezonira: to je nešto mutno, pogriješio je, a radi se, dame i gospodo, o tome da je čovjek uspješno poslovao u jednom nesredenom sustavu i koji nije odgovoran zbog toga što nije reguliran status KP domova koji su još i proizvodne jedinice i koji je upućen na disciplinski sud koji ne postoji.

Za slučaj Hrvoja Zorića meni se postavlja pitanje od sisačko-moslavačke organizacije kao predsjedniku stranke, kao što se moje ime izvikuje dok medicinske sestre prosvjeduju, kao da sam ja odgovoran za smanjivanje njihovih plaća, kao što se ja provizram zbog toga što Ministarstvo pomorstva i veza izbacuje jednog pilota, a ja o tome ne znam ništa. Ja vam hoću reći da kao predsjednik stranke ne mogu snositi odgovornost, ako ćemo se mi na ovaj način ponašati prema našim ljudima. Zoriću se, pazite sada ovo, antidatara potpis na otkaz za 65 ljudi, prije pet dana u istom tom KPD Lipovica. S njegovim antidatiranim potpisom 65 ljudi je dobilo otkaz, a ja već tri tjedna pokušavam od premijera, zamjenika premijera, to riješiti i to bezuspješno. Mi imamo člana Malog vijeća koji je za Božić hapšen. Želim reći da jeapsurdno i posve nedopustivo da se ovoj stranci čiji su članovi u borbi protiv HDZ-a, prošli toliko drama, pogotovo u nekim sredinama, da se ovoj stranci to sada događa dok smo na vlasti. I onda neka se nitko ne pita zašto je Hrvoje Zorić otiašao u koaliciju s HDZ-om, a to nije bilo predviđeno. Ja vam se ispričavam što sam oduljio i posebno vam se ispričavam na ovom emotivnom tonu. Hvala.

Politički sukobi u Vojniću su se mogli izbjegći

I to je šestorka prihvatala, da se u nekoliko županija i gradova uspostavi velika koalicija koja uključuje i srpske stranke i HDZ. Ovo su bili moji motivi. U tim područjima, a radi se pretežno o područjima od posebne državne skrbi, dakle nekada ratnim područjima, političke napetosti i to je razumljivo, su puno veće nego u ostalim područjima Hrvatske. Da je ta koncepcija prihvaćena mi ne bismo imali ovu sliku u Vojniću. Ja sam to previdio. To je značilo integrirati srpske stranke u hrvatski politički život bez obzira radi li se o Pupovčevoj ili o Đukićevoj, ali ne integrirati srpske stranke suprotstavljajući se oporbenom HDZ-u nego integrirati i njega. Sa žaljenjem konstatiram da se to nije dogodilo u više slučajeva, ovako samo da spomenem primjer mi imamo u Vukovaru etnički čisto Poglavarstvo, sasvim sigurno s repertoarskim i na ugled naše zemlje i sasvim sigurno kao nešto što će masnim slovima napisati europski promatrači i međunarodna zajednica. Imamo političke sukobe u Vojniću.